

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет філософії та суспільствознавства

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № від “ ” 2020 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В.П.

“Рекомендовано”

Вченою радою Факультету філософії та
суспільствознавства
протокол № 5 від “29” січня 2020 р.
Голова Вченої ради
_____ Дробот І.І.

Програма вступного фахового випробування (співбесіди)

з Культурології

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на базі здобутого ступеня бакалавра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

спеціальність 034 – Культурологія

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

В програмі визначені основні питання теоретичної та історичної культурології, історії культурологічної думки, методології та методики культурології як науки і навчальної дисципліни, спрямованої на розширення та поглиблення знань студентів щодо основних положень теорії культури (її морфології, типології, динаміки, специфіки функціонування її трансляційних та кумулятивних компонентів, спеціалізованих та буденних рівнів культури, образів культури та культурних інституцій тощо), локально-регіональної специфіки культурологічних досліджень (Cultural Studies), та ключових культурно-історичних традицій світу з відповідними архетипами, моделями ментальності та образами світу.

Програма з вступного фахового випробування зі спеціальності «Культурологія» передбачає ознайомлення з основними питаннями, що входять до екзаменаційних білетів з культурології у контексті культурфілософського, культурно-антропологічного знання, а також на розроблених критеріях оцінки знань студентів, виявлених під час екзамену. Таким чином, в програмі представлений широкий обсяг матеріалу – як у філософському, історичному й антропологічному плані, – так і розглядаються особливості власне культурологічного підходу в дослідженні конкретних культурних явищ; структурний поділ парадигми культурології; загальна характеристика її дисциплінарних утворень.

У абітурієнтів мають бути сформовані наступні *практичні навички*:

- вони повинні оволодіти спеціальною філософською і культурологічною термінологією, категоріально-понятійним апаратом;
- опанувати методику прочитання спеціальної філософсько-культурологічної літератури;
- осягнення принципів полікультурності, толерантності та діалогічності в процесі професійної діяльності.

При цьому абітурієнти мають *знати* наступне:

- основні історичні етапи та теоретичні рівні розвитку культурології;
- ключові концептуальні напрями в історії культурології
- об'єкт, предмет, методики та регіональні версії культурології;
- основні положення теорії та історії культури;
- особливості сприйняття та розуміння найбільш репрезентативних культурно-цивілізаційних традицій
- теоретичні засади аналізу, класифікації та типологізації культурних феноменів

На основі цих знань у абітурієнтів повинні бути сформовані наступні *вміння*:

- виокремлювати особливості та характерні риси культурології як науки і навчальної дисципліни;
- дефініювати основні поняття та підходи вивчення культури;

- осмислювати та розрізняти філософсько-культурологічну проблематику основних етапів розвитку культурологічної думки;
- аналізувати культурні явища;
- характеризувати першоджерела та провідні праці в тематиці теорії та історії культури, культурної антропології, філософії культури та мистецтвознавства, cultural studies;
- опанувати знання про основні культурологічні концепції і теорії, проводити між ними розрізнення і зв'язки;
- здійснювати культурологічний аналіз текстів культури та проектувати отримані знання з культурологію на соціальну практику у напрямі здійснення оцінки, інтерпретації та прогнозування розвитку сучасної культури.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

(ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
		<i>на питання теоретичного змісту</i>
0-99 бали	Низький	Абітурієнти, які виявили прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, припустилися принципових помилок у виконанні завдань, передбачених програмою. Як правило, оцінка “незадовільно” виставляється слухачам, які не здатні продовжувати навчання або розпочати професійну діяльність по закінченні навчання без додаткових занять за відповідною програмою.
100-139 балів	Задовільний	Абітурієнти, які виявили знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і професійної роботи, здатні виконувати завдання навчальної програми і знайомі з основною літературою, що рекомендована програмою. Як правило, оцінка “задовільно” виставляється слухачам, які допустили незначні огріхи у відповідях при складанні іспиту чи при виконанні екзаменаційних завдань, але мають необхідні знання і спроможні з допомогою викладача виправити допущені помилки. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які за умов ознайомлення із загальними положеннями дисципліни допускають логічні помилки у висвітленні її проблемних аспектів, але при цьому виявляють здатність виправляти допущені помилки за допомогою викладача.
140-169 балів	Достатній	Абітурієнти виявляють повне знання програмного матеріалу, успішно виконують завдання навчальної програми, засвоїли зміст основної рекомендованої

		літератури. Абітурієнти виявляють систематичний характер знань з теми іспиту, здатні самостійно їх поповнювати та оновлювати в процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності, це абітурієнти які в повному обсязі оволоділи навчальним матеріалом бакалаврату з відповідних програмних блоків, здатні вільно оперувати базовими поняттями та категоріями, здійснювати порівняльну характеристику основних концепцій та методологічних напрямів, але при цьому відчують труднощі в творчому переосмисленні засвоєних знань, синтезуванні повних самостійних висновків та узагальнень.
170-200 балів	Високий	Абітурієнти розуміють взаємозв'язок основних понять теми, їх значення для професії викладача, філософа, культуролога і виявили творчі здібності у використанні програмного матеріалу, демонструють грамотне посилання на джерела та вихід на рівень теоретичних узагальнень та критичного аналізу.

Тривалість підготовки до усної відповіді на фаховому випробуванні може становити 30-40 хвилин.

Максимальна кількість набраних балів при фаховому випробуванні та правильних відповідях на всі завдання – 200.

Студентам забороняється заходити до аудиторії, в якій проводиться екзамен, після 30 хвилин з початку його проведення. Студентам не дозволяється залишати екзаменаційну аудиторію протягом перших 30 хвилин іспиту, за винятком, якщо вони завершили всі передбачені іспитом процедури і на цій підставі отримали дозвіл екзаменатора.

Студентам забороняється брати до екзаменаційної аудиторії будь-які книжки, зошити, папери, а також портфелі, сумки, інші речі, в яких ці книжки або папери можуть знаходитися.

Будь-який студент, який здійснив:

а) спробу занести ці речі до екзаменаційної кімнати або ж скористатися цими матеріалами під час іспиту

б) спробу отримати безпосередньо чи опосередковано допомогу іншого слухача, або допомогти іншому студентові буде позбавлений права складати іспит. На вимогу екзаменатора студент повинен терміново залишити екзаменаційну аудиторію.

Під час проведення іспиту студентам забороняється спілкуватися одним з одним. Всі питання з'ясовуються через екзаменатора.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки)

вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

4.1. Теоретична культурологія

1. Становлення культурології як науки.
2. Поняття культури та різноманіття її визначень у сучасній культурологічній думці.
3. Уявлення про культуру в західноєвропейській думці Античності та Середньовіччя.
4. Концепції циклічного розвитку культури (Дж.Віко, модифікація ідей циклічного розвитку культури в концепціях М.Я.Данилевського, О.Шпенглера, А.Тойнбі, соціокультурної динаміки П.Сорокіна).
5. Еволюціоністська теорія культури.
6. Структура та міждисциплінарні зв'язки культурології. Культурологія, соціологія, мистецтвознавство.
7. Культурна антропологія та дослідження первісної культури: їхнє значення для формування теорії культури.
8. Культура і міфологія. Функції міфу.
9. «Cultural Studies» на Заході та «культурологія» у вітчизняному науковому просторі. ін.).
10. Ігрова концепція походження культури (Й. Гейзинга, Г. Гессе та ін.).
11. Герменевтичний підхід до вивчення культури (Г.-Г. Гадамер та ін.).
12. Психоаналітичні концепції культури (З.Фройд, К.Юнг, З.Фромм).
13. Морфологія культури за А. Флієром.
14. Масова та елітарна культура. Х. Ортега-і-Гассет про кризу культури.
15. Поняття хронотопу та специфіка його культурологічного дослідження.
16. Поняття «культура», «субкультура», «контркультура». Соціодинаміка культури.
17. Сутність й етапи культурної еволюції та її відмінність від біологічної.
18. Аналітичні концепції кризи західноєвропейської культури (Ф.Ніцше, Г.Зіммель, О. Шпенглер).
19. Франкфуртська школа: В.Беньямін, М.Горкгаймер, Т.Адорно, Г.Маркузе.
20. Людина. Індивід. Особистість. Індивідуальність. Соціалізація та інкультурація.
21. Техніка як феномен культури. Науково-технічний прогрес і культура.
22. Культурні універсалії та їх роль в розвитку культури.

23. Аполлонівське та діонісійське начала в культурі.
24. Ментальність як засада культури. Культурна самоідентифікація.
25. Сутність діалогу у філософії та культурології. Проблема «Іншого» у культурфілософській рефлексії (М. Бубер, М. Бахтін, Е. Левінас та ін.).
26. Проблема ідентифікації в культурології.
27. Типологія культури. Періодизація культурно-історичного процесу.
28. Семіотичний підхід до вивчення культури. Діяльнісний підхід до вивчення культури.
29. Значення робіт В.Я.Проппа. Структурний аналіз тексту.
30. Специфіка концепції «осьового часу» К.Ясперса. Народження сучасних цивілізацій.

4.2. Історична культурологія.

1. Культура первісного світу. Періодизація та основні явища.
2. Загальні особливості культур стародавніх цивілізацій. Культури Стародавнього Єгипту, Шумеру, Аккаду, Вавилонії: космогонічний міф, картина світу, мистецтво.
3. Конфуціансько-даоський тип культури: образ-поняття Дао та його вплив на традиційну китайську ментальність.
4. Культурологічний потенціал буддизму, специфіка чань- та дзен-буддизму як духовних та культурних традицій.
5. Західний та Східний тип культури: порівняльний аналіз.
6. Специфіка художньої культури традиційної Японії (хоку, гравюра укійо-е, театр Но та Кабукі).
7. Культура давньоіндійської цивілізації: Хараппі та Мохенджо-Даро.
8. Індо-буддійський тип культури: шрутї та смріті, філософські школи (даршани) та вплив містики на розвиток мистецтва.
9. Культура Італійського Відродження.
10. Культура скіфів. «Звіриний стиль».
11. Арабо-мусульманська культура: сакральні смисли ісламу та їх вплив на розвиток образотворчого мистецтва та літератури. Культурологічний потенціал суфізму.
12. Семантика іудейської культури (на прикладі ідеї Храму).
13. Античність як тип культури. Культура Греції. Культ краси і освіченості.
14. Стародавня римська цивілізація. Прагматичний геній римлян.
15. Візантія – будівництво християнського світу. Культура і мистецтво.
16. Середньовіччя як тип культури. Романський стиль та готика в культурі середньовічної Європи.
17. Світська культура Середньовіччя: карнавальна-сміхова культура, театр, куртуазна література.
18. Культура Київської Русі.
19. Архітектура Бароко: відображення нового світобачення. Італія – батьківщина барокової культури Європи.
20. Північне Відродження: культура Нідерландів, Німеччини, Франції. Золоте століття іспанського живопису: теми, герої, жанри.

21. Стиль класицизму в різних видах мистецтв.
22. Культура епохи Просвітництва.
23. Культура рококо: іронія, скептицизм, вишуканість.
24. Романтизм як художній напрямок в культурі початку XIX століття.
25. Критичний реалізм як художній напрям у культурі Європи, України, Росії середини XIX століття.
26. Імпресіонізм та постімпресіонізм.
27. Абстракціонізм і супрематизм – філософське осмислення світу в мистецтві авангарду.
28. Український авангард.
29. Культура Постмодернізму: сутність, основні напрями.
30. Поняття «медіакультура», його зміст. Нові медіа та нові форми художньої творчості.

4.3. Прикладні і міждисциплінарні аспекти культурології.

1. Прикладна культурологія: дослідження конкретних культурних феноменів.
2. Культурологія і педагогіка: залучення індивіда в світ культури.
3. Теорія моди Т. Веблена.
4. Креативна економіка і менеджмент культурних проєктів.
5. Форми сили і культура (Дж. Най).
6. Глосарій культурології.
7. Культурологія повсякденності.
8. Основний глосарій культурології.
9. Неологізми та новотвори в культурологічному лексиконі. На прикладі «Проективний філософський словник: Нові терміни і поняття» (під. ред. М. Епштейна і Г. Тульчинського).
10. Світ цінностей. Принципи їх класифікацій. Культура як «світ втілених цінностей»
11. Поняття культурного та символічного капіталів за П. Бурдьє
12. Територіальний та етнічний принципи здійснення культурної політики.
13. Централізована та ринковоорієнтована моделі здійснення культурної політики.
14. Міжнародна культурна співпраця Європейського Союзу та України: на прикладі програми «Культура і Креативність».
15. Основні напрями національної музейної політики України.
16. Розкрити співвідношення понять «музейна політика», «музейна практика» та «музеєзнавство».
17. Соціальна функція сучасного музею.
18. Види музейних політик (інституційний рівень).
19. Гендерна теорія: сутність та характеристики.
20. «Тіло» як предмет філософської та культурологічної інтерпретації.
21. Кінематограф та телебачення: естетико-художні особливості.
22. Особливості сучасного світового арт-ринку. Ключові гравці, художники, галереї, ярмарки.
23. Суб'єкти арт-ринку: колекціонери, дилери, художники.

24. Масова та елітарна культура.
25. Освіта як культура. Основні тенденції сучасної освіти
26. Популярна культура: основні напрями, філософські сенси.
27. Етнокультурологія як простір міждисциплінарного знання.
28. Взаємодія культур як ціннісних систем. Конфлікт та переоцінка цінностей.
29. Етнічні стереотипи та етнічні образи.
30. Українська етноментальність як духовно-культурний феномен.

5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право скласти вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

6. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПВБЕСІДИ)

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова

Факультет філософії та суспільствознавства

*Ступень: магістр
Галузь знань: 03 – Гуманітарні науки
Спеціальність: 034 - Культурологія
На базі ОКР: бакалавр/ спеціаліст*

**Вступне фахове
випробування**

Екзаменаційний білет № 1

1. Становлення культурології як науки.
2. Культура первісного світу. Періодизація та основні явища.
3. Соціальна функція сучасного музею.

Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ ім. М. П. Драгоманова
Протокол № від « » 2020 р.

Голова фахової комісії _____ / _____ /
Підпис Прізвище, ім'я, по-батькові

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ:

1. Аверинцев С. Древние цивилизации. – М., 1989.
2. Актуальные вопросы музеологии и практика музейного менеджмента в XXI веке: Аналитическая записка / Автор-составитель: Е. Мастеница, ред. К. Новохатько. – М. : 2014. – С. 6-16 – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unesco.org/new/ru/moscow/about-this-office/single-view/news/a_new_policy_brief_actual_issues_of_museology_and_practice/
3. Александрова Е.Я., Быховская И.М. Культурологические опыты. – М., 1997.
4. Алпатов М.В. Всеобщая история искусств. В 2-х томах. – М., 1949.
5. Аникст А.А. Теория драмы на Западе в первой половине XIX в. Эпоха романтизма. – М., 1980.
6. Античная музыкальная эстетика. - М., 1960.
7. Антологія феміністичної філософії / [за ред. Елісон М. Джагер та Айрис Меріон Янг]. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2006. - 800 с.
8. Ариарский М.А. Прикладная культурология / М.А. Ариарский. – СПб., 2001. – 561 с.
9. Арнольд А.И. Введение в культурологию. – М., 1993.
10. Арутюнян Ю.В. Этносоциология: учебное пособие для вузов. — М.: Наука, 1999. — 271 с.
11. Байбурин А.К. Этнические стереотипы поведения. / А.К. Байбурин. — СПб.: Просвещение, 1991. — 319 с.
12. Барг М.А. Эпохи и идеи: Становление историзма. – М., 1987.
13. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М.: Прогрес, 1989.
14. Баткин Л. Итальянские гуманисты: Стиль жизни, стиль мышления. – М., 1978.
15. Батракова С.П. Искусство и миф: Из истории живописи XX века. – М., 2002.
16. Бахтин М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. – М., 1990.
17. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. – М.: Художественная литература, 1975.
18. Белицкий М. Забытый мир шумеров. – М., 1980.
19. Белый А. Символизм как миропонимание. – М., 1994.
20. Бенедикт Р. Модели культуры // Культурология: Дайджест. – 2005. - № 1 – С.108-134.
21. Библер В.С. Культура. Диалог культур (опыт определения) // Вопросы философии. – 1989. – № 6.
22. Бицилли П.М. Место Ренессанса в истории культуры. М., 1977.
23. Богачевська-Хом'як М. Білим по білому. Жінки у громадському житті України (1884-1939). К.: Либідь, 1995. – 424 с.

24. Богданова М. Становление образа Телесного Я как проблема рождения личности / Богданова М. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: psyjournals.ru/psytel2009/issue/40808_full.shtml.
25. Богомолова Н. И., Стефаненко Т. Г. Образы американца и советского человека в восприятии московских студентов и на страницах молодежной прессы // Вестник МГУ. Сер. 14. Психология. 1991. № 3. С. 3-11.
26. Бойс М. Зороастрийцы. Верования и обычаи. – М., 1987.
27. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия. – М., 1980.
28. Боннар А. Греческая цивилизация. – Ростов-на-Дону, 1994.
29. Бубер М. Я и Ты; Диалог // Бубер М. Два образа веры. – М., 1995.
30. Бурдьё П. Формы капитала / П. Бурдьё // Экономическая социология; пер с фр. Т. 6. - № 3. – С. 60-74. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bourdieu.name/bourdieu-forms-of-capital>
31. Быховская И. Телесность как социокультурный феномен // Культурология. XX век : словарь / гл. ред. С. Левит. – СПб.: Университетская книга, 1997. – С. 464–467
32. Вазари Д. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих. Т.1-2. – М., 1998.
33. Вайнтрауб И.В. Священные лики цивилизаций. – К.: Техника, 2001. – 512с.
34. Ванслов В.В. Эстетика романтизма. – М., 1966.
35. Варнеке Б.В. История античного театра. М.–Л., “Искусство”, 1940.
36. Васильев Л.С. История религий Востока. – М, 1988.
37. Веблен Т. Теория праздного класса / Веблен Т. – М. Прогресс, 1984. – 366 с.
38. Вейнберг И.П. Человек в культуре древнего Ближнего Востока. – М.: Наука, 1986. – 208с.
39. Виноградова Н.А. Искусство Японии. – М.: Изобразительное искусство, 1985. – 152с.
40. Виппер Б.Р. Английское искусство. – М., 1945.
41. Вовк Ф. Студії української етнографії та антропології. – К.: Мистецтво, 1995.
42. Воронина Т.С., Мальцева Н.Л. Искусство Возрождения в Нидерландах, Франции, Англии. (Пам’ятники мирового искусства). – М., 1994.
43. Востряков Лев. Культурная политика: основные концепции и модели. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.culture29.ru/upload/medialibrary/0bf/0bfb4cb9753cded37c6339ea422bbc7.pdf>
44. Всеобщая история искусств: в 6-ти томах. – М., 1956.
45. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. – К., 2001.
46. Гинзбург К. Мифы – эмблемы – приметы: Морфология и история. – М.: Новое издательство, 2004.
47. Гиро П. Быт и нравы древних греков / П. Гиро. – Смоленск : Русич, 2000. – 624 с.

48. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей. За ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. – К.: Критика, 2013.
49. Гендер і культура: збірник статей / упоряд. В. Агеєва, С. Оксамитна. – К.: Факт, 2001. 223 с.
50. Голомшток И. Тоталитарное искусство. – М., 1994.
51. Гомілко О. Метафізика тілесності. – К.: Наукова думка, 2001. – С.5-165
52. Грейвс Р. Мифы древней Греции. - М., 1992.
53. Гришелёва Л.Д. Формирование японской национальной культуры. – М., 1986.
54. Гуляев В.И. Города – государства Майя. – М., 1979.
55. Гумилев Л.Н. Куда движутся этносы // Тюркский мир. - 1998. - № 1.-С.17-21.
56. Гумилев Л. Н. Этногенез и биосфера Земли / Гумилев Лев Николаевич. - М. : ДИ-ДИК, 1997. - 640с.
57. Гумилев Л.Н.. Этносфера: история людей и история природы - М. : Прогресс: Изд.фирма"Пангея":Центр экол. просвещения и развития"Экопрос", 1993. - 544с.
58. Гуревич А. Категории средневековой культуры. – М., 1972.
59. Дери М. Скорость убегания: Киберкультура на рубеже веков. – М.: Ультра. Культура, 2008. – 480 с. [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://marsexx.ru/lit/dery-escape.html>
60. Драгичевич-Шешич М. Перспективы культурного развития: новые модели общей культурной политики / Милена Драгичевич-Шешич; пер. с англ. Н. Гусейнова. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ifapcom.ru/files/Monitoring/dragisevic_cult_development.pdf
61. Европейское искусство XIX в. 1789-1871. («Памятники мирового искусства»). – М., 1975.
62. Елиаде М. Аспекты мифа. – М., 2000.
63. Энциклопедія постмодернізму. К., 2003.
64. Еремеев Ю.Е. Ислам: образ жизни и стиль мышления. – М.: Политиздат, 1990. – 288с.
65. Закон України «Про музеї та музейну справу». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>
66. Зенгер Х фон. Стратегемы. О китайском искусстве жить и выживать. – М.: Прогресс, 1995.
67. Зингерман Б.И. Парижская школа: Пикассо. Модильяни. Сутин. Шагал. – М., 1993.
68. Иванов К.А. Многоликое Средневековье – М., 1996.
69. Ігнатенко І. Жіноче тіло у традиційній культурі українців / Оксана Ігнатенко. – К.: «Дуліби», 2013. – 228 с.
70. Иллюстрированная история мирового театра. Под редакцией Джона Расела Брауна. – М., 1999.
71. Ильин И.П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. — М., Интрада, 1996.

72. Искусство нового времени. Опыт культурологического анализа. СПб., 2000.
73. Искусство XVIII века. – „Малая история искусств”. – М.: Дрезден, 1977.
74. История культурологии: учебник для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата наук / под ред. д-ра филос. наук, проф. А.П. Огурцова. – М.: Гардарики, 2006. – 383с.
75. История мировой культуры (мировых цивилизаций) /Под науч. ред. Г.В. Драча. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 544с.
76. Каллистов Д.П. Античный театр. – Л., “Искусство”, 1970.
77. Карсавин Л.П. История европейской культуры. - Т. 1-2. - СПб., 2003.
78. Карсавин Л.П. Культура Средних веков. – М., 2003.
79. Кафарський В., Савчук Б. Етнологія. Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 432с. – С.3-123.
80. Кинжалов Р.В. Культура древних майя. – Л., 1971.
81. Кіммел М. Гендероване суспільство / Майкл С. Кіммел [пер. з англ. Сусанни Альошкіної]. – К.: «Сфера», 2003. – 490 с.
82. Кісь О. Жінка в традиційній українській культурі (друга половина XIX - початок XX ст.) / Оксана Кісь // Львів, Інститут народознавства НАН України, 2012. - 287 с.
83. Кнабе Г.С. Древний Рим – история и повседневность. - М.: Искусство, 1986.
84. Козловски П. Культура постмодерна. – М., 1997.
85. Конрад Н.И. Запад и Восток. – М.: Наука, 1972. – 496с.
86. Косевич Е. Человек и его тело в свете Ветхого и Нового завета // Философские науки. – 1992. – № 2. – С. 49-60
87. Кочетов А.Н. Вселенная, время, пространство и мировоззрения буддистов // Философские науки. – 1978. – №2. – С.3-19.
88. Кримський С.Б. Архетипи української культури / С. Кримський. // Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Фенікс, 1996. – С. 91- 112.
89. Кристева Ю. Бахтин, слово, диалог и роман // Французская семиотика: От структурализации к постструктурализму. – М., 2000.
90. Культура Древнего Египта. – М., 1976.
91. Культура і креативність: Програма ЄС- Східного партнерства. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/page/about>
92. Культурология. XX век. Словарь / Гл. ред. С.Я. Левит. – СПб.: Университетская книга, 1997.
93. Культурология: Уч. пос. / Под ред. Г.В. Драча. – Ростов на Дону, 1996.
94. Куманецкий К. история культуры Древней Греции и Рима. - М., 1980.
95. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992; Екатеринбург, 2005.
96. Литературные манифесты западноевропейских романтиков. – М., 1980.
97. Лихачева В.Д. Искусство Византии IV-XVI вв. – М., 1986.
98. Лосев А.Ф. Диалектика мифа. М., 1988.
99. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. – М., 1983.

100. Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров: Человек – текст – семиосфера – история. – М., 1996.
101. Лотман Ю.М. Культура и взрыв. – М.: Гнозис, Издательская группа «Прогресс», 1992. – 271 с.
102. Маерчик М. Ритуал і тіло. Структурно-семантичний аналіз українських обрядів родинного циклу / Марія Маерчик. – К.: «Критика», 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svit.in.ua/kny/maerchuk.djvu>
103. Макдоналд Д. Теория массовой культуры. Любое издание.
104. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга.
105. Мамонтов С.П. Основы культурологии: Учебное пособие. – М., 2001.
106. Маньковская Н.Б. Эстетика постмодерна. СПб, 2000.
107. Музейная политика / Словарь актуальных музейных терминов – М. : 2009. – С. 67 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docplayer.ru/29503002-Slovar-aktualnyh-muzeynyh-terminov.html>
108. Найдорф М.И. Введение в теорию культуры: Основные понятия культурологии: Одесса: Друк, 2005.
109. Нохлин Л. Почему не было великих художниц? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://labrys.ru/linda-nokhlin-pochemu-ne-bylo-velikikh-khudozhnits>
110. Орлова Э. Введение в социальную и культурную антропологию. – М., 1994.
111. Ортега-і-Гасет. Бунт мас. // Вибрані твори. – К., Основи, 1995.
112. Основы теории гендеру: Навчальний посібник / Скорик М.М. (відп. ред.). – К.: « К.І.С.», 2004. – 536 с.
113. Основы української ментальності // Україна: філософський спадок століть. Хроніки-2000. – 2000. – № 37-38. – С. 4-96.
114. Піскова Е., Федорова Л. Музейна справа в Україні // Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. – К. : Наукова думка, 2010. – 728 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Mujejna_sprava
115. Прусс И.Е. Западноевропейское искусство XVIII века. („Малая история искусств”). – М., 1974.
116. Радугин А.А. Культурология: учебное пособие. М., alma mater, 2001.
117. Райс Д.Т. Искусство Византии. – М., 2002.
118. Рашкофф Д. Медиавирус! Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание. – М.: Ультра. Культура, 2003. – 368 с.
119. Розин В.М. Введение в культурологию. – М., 1997.
120. Ротенберг Е.И. Западноевропейское искусство XVIII века. Тематические принципы. М., 1989.
121. Садохин А.П. Культурология: теория и история культуры. Учебное пособие. М., ЭКСМО, 2007.
122. Сапронов П. Культурология: Курс лекций по теории и истории культуры. – СПб., 1998.
123. Скворцова Е.М. Теория и история культуры. М., 2005.

124. Соколов Э.В. Очерки теорий культуры. – М., 1994
125. Сорокин П.А. Обзор циклических концепций социально-исторического процесса // Социологические исследования. 1998. № 12. – С. 3-14.
126. Степанянц М. Мир Востока: Прошлое, настоящее, будущее. – М.: Восточная литература, 2005. – 375с.
127. Стражний О. С. Український менталітет: ілюзії, міфи, реальність. – К. : “Книга”, 2008. – 368 с.
128. Стяжкіна О.В. Жінки в історії української культури другої половини ХХ століття 2003 года. Автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 / О.В. Стяжкіна; Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2003. — 38 с.
129. Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
130. Тойнби А. Постыжение истории. М., 1991.
131. Тульчинский Г. Л., Шекова Е. Л. Т 82 Менеджмент в сфере культуры: Учебное пособие. 4е изд., испр. и доп. — СПб.: Издательство «Лань»; «Издательство ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2009. — 528 с.:
132. Успенский Б. Семиотика искусства. – М., 1995.
133. Философия культуры: становление и развитие / Под ред. М Кагана. – Спб., 1998.
134. Фильштинский И.М., Шидфар Б.Я. Очерк арабо-мусульманской культуры. – М.: Наука, 1971. – 259с.
135. Флиер А. Культурология для культурологов. – М., 2000.
136. Флиер А. Я. Современная культурология: Объект, предмет, структура // Общественные науки и современность. – 1997. – № 2.
137. Флоренский П. Иконостас. – М., 2004.
138. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990.
139. Фромм Э. Иметь или быть. – М., 1990.
140. Фурман А. В. Психокультура української ментальності: Наукове видання. — Тернопіль: Економічна думка, 2002. — 132 с. – С.16-67.
141. Харрисон Л. Культура и экономическое развитие / Лоуренс Харрисон // Информационно-аналитический портал “Гуманитарные технологии”. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://gtmarket.ru/laboratory/expertize/3506>
142. Хейзинга Й. Homo ludens. К., Основы, 1996.
143. Хезмондалш, Д. Культурные индустрии [Текст] / пер. с англ. И. Кушнаревой; под науч. ред. А. Михалевой; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». — М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2014. — 456 с.
144. Чех А. Символ и миф: к проблеме генезиса. // Сборник „Язык и культура”. - Новосибирск, 2003. - С. 58-66.
145. Чмихов М. Давня культура. – К., 1994.
146. Шпенглер О. Закат Европы. – Новосибирск, 1993.
147. Элиаде М. Аспекты мифа. – М., 1995.
148. Энциклопедический словарь по культурологии [Текст] / В. И. Авдеев [и др.] ; общ. ред. А. А. Радугин. - М. : Центр, 1997. - 480 с.

149. Эпштейн М. Знак пробела. О будущем гуманитарных наук. – М.: Новое литературное обозрение, 2004.
150. Эпштейн М.Н. Проективный философский словарь: Новые термины и понятия (под редакцией Тульчинского Г.Л., Эпштейна М.Н.). – М.: Алетейя, 2003. – 512 с.
151. Эпштейн М. Хаптика //Философия тела. / М.Н. Эпштейн. Тело свободы /Г.Л. Тульчинский. – СПб.: Алетейя, 2006. – 432 с. – С. 16-36
152. Юнг Карл Густав. Душа и миф: шесть архетипов. К., 1996.
153. Яковлев Е.Г. Искусство и мировые религии. – М.: Высшая школа, 1985. – 287с.
154. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М.,1994.